

Transatlantische vragen

Een jaar e-mailcorrespondentie tussen
Matthew Maguire (New York) en Jim Clayburgh (Brussel)

Jim Clayburgh is decor- en lichtontwerper voor een aantal dans-, theater- en operagezelschappen in New York en België. Hij is stichtend lid van The Wooster Group. Matthew Maguire is regisseur bij Creations Productions (New York), een gezelschap dat vooral multimediale projecten opzet.

maandag 8 mei 2000

Hi, Jim. Ik heb een voorstel. Ik heb gewerkt met Caridad Svich en Maria Delgado, die samen een essaybundel met de titel *Theatre in Crisis?* gere-digeerd hebben, en nu zoeken ze medewerkers voor een nieuw boek, *Transglobal Readings*. Zou je geïnteresseerd zijn om met mij samen te werken? Er is een brede waaier aan dingen die we zouden kunnen doen: we zouden e-mails kunnen uitwisselen over de toestand van het theater, we zouden een cyberstuk kunnen construeren, een performance in de ether,... Wat denk je? Hartelijke groeten aan iedereen daar,
Matthew

maandag 8 mei 2000

Ik ben zo geflatteerd dat ik zelfs zou leren typen. Het is één uur 's nachts maar je hebt mijn aandacht toch wakker geschud. Ik zou dat theater in crisis wel eens willen zien. Later meer en groetjes aan jouw familie,
Jim

maandag 30 oktober 2000

Beste Jim, als dat geen lange stilte was! Hier is een mogelijke strategie. Waarom gebruiken we het *Book of Questions* van Edmond Jabès niet als springplank? Dit citaat eruit vind ik fantastisch: 'The Jew answers every question with another question. (Reb Léma)' Ik stel de volgende werkwijze voor: 1. We vuren vragen af die uit onze huidige obsessies voortvloeien. 2. Maar we voelen ons niet verplicht erop te antwoorden. We zouden kunnen antwoorden - en we zijn vrij om dat te doen - maar we kunnen ook antwoorden met een tegenvraag, en die kan uit de originele voortspruiten of een heel andere richting uitgaan.

Zo zouden we met elkanders inbreng een constellatie van ideeën laten ontstaan. Ik geloof dat we na een korte tijd met de lappen conversatie een stevige collage kunnen samenkleven. Wat denk je? Het beste,
Matthew

vrijdag 3 november 2000

Ik ken Jabès' boek niet - maar een reeks vragen lijkt me wel de goede plek om te starten, als we maar vermijden om in het stuk van Handke terecht te komen, waarin het gevraagd gewoon té is. Ken je die tekst? Ik ben de titel in het Engels vergeten, maar in het Duits is het *Das Spiel vom Fragen*. Of *Die Reise Lum Sauaren Laud* zoals de vrouw in het kantoor hier in Keulen zegt. En wat gaat er boven één Handke die klappt? Vertel me meer over Jabès.
Jim

zaterdag 4 november 2000

Hi Jim. Jabès' boek is een rond een aantal vragen georganiseerde exploratie van Hebreeuwse spiritualiteit en mystiek. Hierop ben ik al een tijdje aan het broeden: omdat mijn loft ooit een textielatelier was (ik heb veel antieke zwarte naalden gevonden tussen de vloerplanken), vraag ik me soms af of de levens van de vrouwen en kinderen die hier gewerkt hebben nog steeds in de lucht hangen. En ik bedoel niet 'spoken'; ik vraag me af of een ruimte een geheugen heeft. Heb jij als designer die de ruimte als materiaal gebruikt (en ook licht enz.) ooit het gevoel dat de ruimte die je creëert een geschiedenis ontwikkelt? Of dat er een sediment ontstaat van de gebeurtenissen die de ruimte gevuld hebben? Dat ze sporen nalaten? Of is de ruimte als een tabula rasa, die de vluchtige gebeurtenissen voor altijd uitwist? Met jouw Handke-klap heb ik eens goed gelachen. Hartelijke groeten,
Matthew

maandag 13 november 2000

Hi Jim - ik stel me voor dat je daar een briljante tegenzet over het geheugen van de ruimte aan het uitwerken bent. Maar het mooie van onze werkwijze is dat geen enkele vraag een antwoord vraagt. Om

de dingen op gang te krijgen stel ik voor dat we niet naar de glans maar naar het volume kijken - en de parels er nadien uitziften. Dus: Zwemt een eend met één poot in cirkels?
Hartelijke groeten,
Matthew

donderdag 16 november 2000

Matthew, ik zit op de trein naar Hasselt om met Johanne vanavond een performance te geven. Ik heb het misschien al over treinen gehad - ik vind dat ze veel te maken hebben met geheugen en ruimte en misschien ook landschap. (Ik geef toe dat er in die uitspraak een latent gevaar van pantheïsme schuilt.) Deze trein is oud, lijkt al redelijk lang in gebruik te zijn. Zelfs hier in eerste klasse heerst een gevoel van vaalheid ondanks de reproducties op de wanden van een woudfantasie met de al lang uitgestorven dieren van de Ardennen en uitgevoerd met de uitgesproken kwaliteiten van een Dubuffet. Dit is alleszins geen ongerept terrein. Door het raam zie je de Brueghels: de modder is dezelfde. Als dit de eerste rit van een nieuwe hogesnelheidstrein zou zijn, zou alles er dan hetzelfde uitzien? Ik denk van niet. Zou dat aan de nieuwtje van de trein te wijten zijn? Of aan de filters in het glas? Of aan de snelheid waaraan ik het zie voorbijkomen? Rupert Sheldrake heeft het idee van een 'genetisch geheugen' gelanceerd, omdat in een kolonie vogels die een specifiek gedrag aangeleerd hebben, en dat gedrag dan omwille van een of andere omgevingsoorzaak (b.v. er staan geen melkflessen met kartonnen deksetjes meer op de stoep) achterwege laten, dat zelfde gedrag generaties later, in een ander land, als aberrant gedrag waargenomen kan worden. Ik denk dus dat in het geval van jouw loft er zeker sprake is van geheugen. Bewuste geschiedenis daarentegen, dat betwijfel ik. Onbewuste geschiedenis vast en zeker. Als designer interesseert me dat: het onbewuste geheugen van de ruimte opzoeken. Kleine, gedeelde flitsen. Heb je *Fanny* ooit gezien, een musical uit de jaren vijftig? Als de man van zee terugkomt, zingt hij, "Hello", said the door, "glad to feel your hand once more", and the chair, "Now you're back where you belong". Er is een dunne grens tussen dingen die spreken en dingen die sprekend zijn. (We rijden voorbij Neerwinden.)